

Περιγραφή

Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία αποτελεί τη διδακτική έκφραση της προβληματικής του σύγχρονου σχολείου, το οποίο επιδιώκει να αναπτύξει τον ολοκληρωμένο και αυτόνομο δημοκρατικό πολίτη, που θα αισθάνεται και θα λειτουργεί ως συνυπάρχων και θα είναι ικανός, μέσα από τη δια βίου εκπαίδευση, όχι μόνο να ανταποκρίνεται δημιουργικά και με αποτελεσματικότητα στις προκλήσεις των ραγδαίων και απρόβλεπτων εξελίξεων της πολυπολιτισμικής κοινωνίας και της παγκοσμιοποιούμενης οικονομίας της εποχής μας, αλλά και να δρα, ατομικά και συλλογικά, στη διαμόρφωση του κοινωνικού γίνεσθαι..., με κριτήρια τα ατομικά δικαιώματα και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Θεωρητική στήριξη στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία προσφέρουν τόσο η εποικοδομιστική νέο-βυγκοτσιανή θεωρία μάθησης, που τονίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες της συλλογικής δράσης, όσο και η κοινωνιολογία της γνώσης και η μετανεοτερική επιστημολογία που θεωρούν τη γνώση κοινωνική κατασκευή, προσδιοριζόμενη από τις συνθήκες του ιστορικο- πολιτισμικού πλαισίου.

Οι παραπάνω λόγοι οδήγησαν στην ανάπτυξη του ομαδοσυνεργατικού κινήματος, που γίνεται ευρύτερα αποδεκτό ως αναγκαίο πλαίσιο για κάθε μορφή εναλλακτικής και καινοτόμου διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται στην υιοθέτηση των αρχών και των πρακτικών του κινήματος, από την ενεργοποίηση και αυθεντικοποίηση της μαθητικής συμμετοχής, που διαπιστώνουν ότι επιφέρει η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Η οποία με τον τρόπο αυτό οδηγεί άμεσα στη βελτίωση της σχολικής μάθησης και της κοινωνικής συμπεριφοράς. Διαπίστωση που επιβεβαιώνει και η διδακτική έρευνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ:

Αρχές, Πρακτικές και Σπουδαιότητα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ:

Θεωρητικο-ιστορική Ανασκόπηση του Κινήματος

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ .
 - 2.1. Προϊστορία των Ομαδοσυνεργατικών Προσεγγίσεων
 - 2.2. Φάσεις Εξέλιξης κατά τον Εικοστό Αιώνα
3. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ.
 - 3.1. Ατομοκεντρική ή Κοινωνικοκεντρική Ανάπτυξη;
 - 3.2. Η Γνώση και η Μάθηση Είναι Κοινωνικά Προσδιορισμένες
 - 3.3. Η Διδασκαλία ως Διαδικασία
 - 3.4. Ο Κοινωνικοκεντρικός Προσανατολισμός του Σχολείου
 - 3.5. Ο Συνεργατισμός Αναπτύσσει τα Συστήματα
 - 3.6. Ο Άνθρωπος Τείνει Φυσικά προς τη Συλλογική Δράση

3.7. Οι Διαμαθητικές Σχέσεις Αναπτύσσουν

4. ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΕΠΕΒΑΛΑΝ ΤΟ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

- 4.1. Αυξανόμενες Ανάγκες Κοινωνικοποίησης
- 4.2. Νέες Κοινωνικο-οικονομικές Συνθήκες
- 4.3. Δημογραφικές Αλλαγές
- 4.4. Διδακτικοί Λόγοι
- 4.5. Ψυχολογικοί Λόγοι
- 4.6. Η Ανταγωνιστικότητα του Παραδοσιακού Σχολείου
- 4.7. Το Δημοκρατικό Έλλειμμα
- 4.8. Σύγχρονοι Επιστημολογικοί Προσανατολισμοί

5. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ

- 5.1. Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών
- 5.2. Αντικείμενο Ομαδοσυνεργατικής Διδασκαλίας
- 5.3. Εκπαίδευση Μαθητών σε Συνεργατικές Δεξιότητες

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A' Ελληνική

B' Ξένη και μεταφράσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:

Επιδράσεις στην Ακαδημαϊκή Μάθηση και την Κοινωνικο-συναισθηματική Ανάπτυξη

1. ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑ, ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

- 1.1. Μορφές Κοινωνικής Οργάνωσης
- 1.2. Ανταγωνιστικό Σύστημα
- 1.3. Συνεργατικό Σύστημα
- 1.4. Ατομικιστικό Σύστημα
- 1.5. Οι Αδύνατοι Μαθητές στην Ανταγωνιστική Τάξη
- 1.6. Οι Αδύνατοι Μαθητές στη Συνεργατική Ομάδα
- 1.7. Οι Παλινοστούντες και Αλλοδαποί Μαθητές
- 1.8. Οι Καλοί Μαθητές στη Συνεργατική Ομάδα

2. ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

- 2.1. Ακαδημαϊκή Μάθηση
- 2.2. Κοινωνική Μάθηση
- 2.3. Κριτική Σκέψη
- 2.4. Συναισθηματική Ανάπτυξη και Ψυχική Υγεία
- 2.5. Γλωσσική Ανάπτυξη
- 2.6. Δημιουργικότητα

3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ

4. ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΜΟΡΦΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

- 4.1. Συνδυασμός Συνεργατικής και Ανταγωνιστικής Οργάνωσης
- 4.2. Συνδυασμός Συνεργατικής και Ατομικής Οργάνωσης
- 4.3. Συνδυασμός Ατομικής και Ανταγωνιστικής Οργάνωσης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A' Ελληνική

B' Ξένη και μεταφράσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Προϋποθέσεις Λειτουργικότητας της Ομάδας

1. Η ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΟΜΑΔΑ
2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
- 2.1. Θετική Αλληλεξάρτηση

- 2.2. Παρωθητική Αλληλεπικοινωνία
- 2.3. Αποκέντρωση της Δασκαλικής Εξουσίας
- 2.4. Απόδοση Λόγου
- 2.5. Ίσες Ευκαιρίες για Επιτυχία
- 2.6. Δυνατότητες Άμεσης Προσωπικής Επικοινωνίας
- 2.7. Άλλες Βασικές Προϋποθέσεις
- 3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
- 3.1. Προσεγγίσεις στη Δυναμική της Μαθητικής Μικρο-ομάδας
- 3.2. Μέγεθος Ομάδας
- 3.3. Ομοιογενής και Ανομοιογενής Σύθεση
- 3.4. Στήριξη του «Προβληματικού» Μέλους
- 3.5. Σχέσεις εντός Ομάδας και μεταξύ Ομάδων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A' Ελληνική

B' Ξένη και μεταφράσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Διδασκαλία Δεξιοτήτων Επικοινωνίας και Συνεργασίας

1. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

1.1. Συνήθη Προβλήματα των Ομάδων

1.2. Αναγκαίες Δεξιότητες για τη Συνεργασία

2. ΑΜΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

3. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

3.1. Τεχνική της Παράφρασης

3.2. Τεχνική της Διαδοχικής Συμμετοχής

3.3. Τεχνική της Ελάχιστης Ουσιαστικής Συμμετοχής

3.4. Τεχνική της Κατανομής Ρόλων

3.5. Τεχνική Ατομικής και Συλλογικής Αυτο-αξιολόγησης

3.6. Τεχνικές Συνεργατικών Παιχνιδιών

4. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

4.1. Η Ομαδοσυνεργατική Προσέγγιση

4.2. Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης της Τάξης για Θέματα Συμπεριφοράς

4.3. Αντιμετώπιση Διαπροσωπικών Συγκρούσεων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A' Ελληνική

B' Ξενόγλωσση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗ ΔΑΣΚΑΛΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ:

Εταιρικές Τεχνικές και Ομαδικά Σχήματα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2. ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1. Τεχνική Προσυνεννοημένης Προφορικής Απάντησης

2.2. Τεχνική Απάντησης δι' Εκπροσώπου

2.3. Τεχνική Καρτελλών Εξάσκησης

2.4. Τεχνική Αλληλοβοήθειας

2.5. Τεχνικές Επίλυσης Γραπτών Ασκήσεων

2.6. Τεχνική Διαδοχικής Συμμετοχής

2.7. Τεχνική Συλλογικής Προετοιμασίας και Ατομικής Εκτέλεσης

2.8. Τεχνική Φροντιστηριακής Δυάδας

3. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΦΑΣΕΙΣ

3.1. Σχήμα Γνωστικής Μαθητείας

- 3.2. Σχήμα Συλλογικών Ερωταποκρίσεων
- 3.3. Το Ομαδοσυνεργατικό Σχήμα του R. Slavin
- 3.4. Το Σχήμα της «Αμοιβαίας Διδασκαλίας» των Palinscar και Brown
- 3.5. Σχήμα Κειμενοκεντρικών Ερωταποκρίσεων
- 3.6. Σχήμα Ομαδικής Διδασκαλίας και Διομαδικού Ελέγχου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α' Ελληνική

Β' Ξένη και μεταφράσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Προγραμματισμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση

1. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΑΞΗΣ

3.1. Ανάθεση Κοινού Θέματος σε Όλες τις Ομάδες

3.2. Ανάθεση Διαφορετικού Θέματος στις Ομάδες

3.3. Ανάθεση Κοινού Έργου σε Ζεύγος Ομάδων

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΜΑΔΑΣ

4.1. Ανάθεση Κοινού Έργου στα Μέλη Όλης της Ομάδας

4.2. Επιμερισμός Ομαδικού Έργου στις Υπο-ομάδες

5. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

5.1. Πρώτη Φάση: Σχηματισμός Ομάδων και Ανάληψη Έργου

5.2. Δεύτερη Φάση: Ομαδοσυνεργατική Επεξεργασία

5.3. Τρίτη Φάση: Παρουσίαση Ομαδικών Εργασιών στην Τάξη

5.4. Τέταρτη Φάση: Αξιολόγηση

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ

6.1. Ατομική Αξιολόγηση Ακαδημαϊκών Επιδόσεων

6.2. Αξιολόγηση της Ομάδας

6.3. Διομαδική Αξιολόγηση

6.4. Αμοιβές Ομάδων

7. ΡΟΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

8. ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΦΑΣΕΙΣ

8.1. Σχήμα Αλληλεξαρτώμενης Πληροφόρησης

8.2. Το Σχήμα Jigsaw του E. Aronson

8.3. Το Σχήμα Jigsaw II του R. Slavin

8.4. Σχήμα Κατευθυνόμενης Ομαδοσυνεργατικής Διερεύνησης

8.5. Σχήμα Ημικατευθυνόμενης Ομαδοσυνεργατικής Διερεύνησης

8.6. Σχήμα Διαλεκτικής Αντιπαράθεσης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α' Ελληνική

Β' Ξένη και μεταφράσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ:

Συνθετικές Δημιουργικές Εργασίες και Προαιρετικά Προγράμματα

1. ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

2.1. Μελέτες Ορισμού

2.2. Ιστορικές Μελέτες

2.3. Μελέτες Πρόβλεψης

2.4. Μελέτες Υπόθεσης

2.5. Μελέτες Τεκμηριωμένων Θέσεων και Προτάσεων

3. ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΕΔΙΟΥ

- 3.1. Περιγραφικές Έρευνες
- 3.2. Πειραματικές Έρευνες
- 3.3. Επίλυση Προβληματικών Καταστάσεων
- 3.4. Έρευνες Ανακάλυψης

4. ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

5. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 5.1. Πρώτη Φάση: Κοινός Προβληματισμός
- 5.2. Δεύτερη Φάση: Ενδοομαδικός Προγραμματισμός
- 5.3. Τρίτη Φάση: Συλλογική Διεξαγωγή Έργου
- 5.4. Τέταρτη Φάση: Παρουσίαση και Αξιολόγηση Ομαδικού Έργου

6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

7. ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α' Ελληνική

Β' Ξενόγλωσση και μεταφράσεις

ΜΕΡΟΣ ΛΕΥΤΕΡΟ

Η ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Εφαρμογές σε Συγκεκριμένες Διδακτικές Ενότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

2. ΠΛΑΝΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- 2.1. Οργάνωση των Μαθητικών Ομάδων και του Χώρου
- 2.2. Στόχοι Συνεργατικής Επεξεργασίας του Υλικού
- 2.3. Οργάνωση Αλληλεξάρτησης Μαθητών
- 2.4. Καθοδήγηση της Ομαδικής Εργασίας

3. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

- 3.1. Εξατομίκευση, Αποτελεσματικότητα και Ισότητα
- 3.2. Χαρακτηριστικά του Μαθητή
- 3.3. Διαφοροποιήσιμα Στοιχεία της Διδασκαλίας

4. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΥΠΟ-ΟΜΑΔΩΝ

5. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

Α' Ελληνική

Β' Ξένη και μεταφράσεις

ΕΠΙΜΕΤΡΟ Μαρίας Τζάνη

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ